

Leđa klimatskim ciljevima?

Klimatski aktivisti kažu da je konačni dogovor - budžet EU u iznosu od 1,074 biliona evra za 2021-27, plus fond za oporavak od 750 milijardi evra - mešovita vreća, s velikim iznosima namenjenim zelenim ulaganjima, ali smanjenjem ključnih klimatskih programa i nedovoljnim pravilima za osiguranje da gotovina neće ići u pravcu podrške ulaganjima u zagađujuće sektore

Evropa ubrzano napušta ugalj – analize

ACER će do 8. oktobra odlučiti o zonama trgovanja električnom energijom

EU trgovci strujom traže obezbeđenje likvidnosti tržišta u planovima za zone trgovanja

Seveni tok 2 nema odgovor na pravilo pristupa treće strane

Ukrajina protiv formule cene za američki LNG

Konsultacije u EU o promeni sistema oporezivanja energije

Rezovi u fondovima za finansiranje EU klimatskih ciljeva	OVDE
Činjenice: Koliko je "zelen" sporazum o oporavku EU?	OVDE
Države EU za vreme krize trošile više na fosilna goriva nego na čistu energiju.....	OVDE
Evropa ubrzano napušta ugalj – analize	OVDE
ACER će do 8. oktobra odlučiti o zonama trgovanja električnom energijom	OVDE
EU trgovci strujom traže obezbeđenje likvidnosti tržišta u planovima za zone trgovanja	OVDE
ACER objavio tri odluke o usklađivanju EU tržišta balansiranja električne energije	OVDE
ACER: Nema interesovanja tržišta za ulaganje u širenje gasne mreže	OVDE
Tržišta kapaciteta moraju biti otvorena za prekogranično učešće	OVDE
Holandija odlučila: Protiv sagorevanja biomase za proizvodnju energije	OVDE
Konsultacije u EU o promeni sistema oporezivanja energije	OVDE
Vašington aktivira sankcije protiv Severnog toka 2 i Turskog toka	OVDE
Gazprom International Projects preuzeo udeo u Nord Stream AG	OVDE
Promptne reakcije Rusije , Nemačke, EU	OVDE
Seveni tok 2 nema odgovor na pravilo pristupa treće strane.....	OVDE
Ukrajina protiv formule cene za američki LNG	OVDE
Nema gasa za gasovod BRUA bez aktiviranja rumunskog projekta	OVDE
Bugarska potvrdila rok za završetak Balkanskog toka	OVDE
Turska srezala uvoz ruskog gasa, utrostručila kupovine LNG-a	OVDE
Grčka udvostručila uvoz LNG-a	OVDE
Vodeći svetski naftni majorski prvi put postavili ciljeve smanjenja CO2	OVDE
Do kraja 2020. prve aukcije za dodelu premija za biomasu i biogas u Hrvatskoj	OVDE

Rezovi u fondovima za finansiranje EU klimatskih ciljeva

BRISEL – Posle pet dana teških pregovora, čelnici EU podržali su na samitu 21. jula fond za oporavak od 750 milijardi evra koji će biti fokusiran na sledeće tri godine, kao i budžet od tri biliona evra za sedmogodišnji period do 2017. godinu uz usmeravanje 30% tih sredstava za podršku klimatskim ciljevima EU.

Lideri EU bili su pod pritiskom da prihvate osnovnu obavezu za klimatske akcije:

- cilj od 30% za potrošnju klime;
- da se pridržavaju principa „ne šteti“ Zelenog ugovora u ostatku sredstava;
- i da povežu ta sredstva za postizanje „novog“ klimatskog cilja 2030. godine - koji će biti dogovoren do kraja godine

Iako ostaje otvoreno pitanje kako će se u praksi primeniti i pratiti odredbe o izdvajanju klime i „ne šteti“, to predstavlja značajna ulaganja u bolji oporavak.

EU želi da postane klimatski neutralna do 2050. godine, što pretpostavlja dekarbonizaciju svog energetskeg sektora ulaganjem u tehnologije s niskim udelom ugljenika poput čistog vodonika, obnovljivih izvora energije, baterija i sakupljanja i skladištenja CO₂, kao i u prenosne mreže i interkonektore.

Čelnici EU zadržali su ukupan fond za oporavak, poznat kao EU naredne generacije, ali su povećali u njemu udeo za novi Fond za oporavak i otpornost na 672,50 milijardi evra, u odnosu na raniji predlog Evropske komisije (EK) od 560 milijardi evra.

Vlade EU mogu pristupiti ovom novcu tako što će predati Komisiji nacionalne planove za oporavak i otpornost koji pokazuju kako će potrošiti novac za pomoć u oporavku od zastoja od pandemije.

To znači da još nije moguće reći koliki će novac biti utrošen na projekte energetike i dekarbonizacije, piše agencija S&P Global Platts.

Međutim, EK mora proceniti planove prema kriterijumima koji uključuju da su oni u skladu s klimatskim ciljem 2050. i da će pomoći EU da ispuni svoje nove klimatske ciljeve za 2030. godinu.

EU ima obvezujući cilj 2030. godine da smanji svoje emisije za najmanje 40% u odnosu na nivo iz 1990. godine, a EK planira da u septembru predloži povećanje te ambicije na 50 do 55%.

Smanjivanje sredstava CEF-a

Lideri EU smanjili su predloženi budžet EK od 8,7 milijardi evra za energetske udeo Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF) za 2021-27 na 5,18 milijardi evra.

Budžet CEF-a za period 2014-2020 iznosio je 5,35 milijardi evra, uključujući nepovratna sredstva u iznosu od 4,6 milijardi evra. CEF finansira projekte energetske infrastrukture EU od zajedničkog interesa.

EK planira da u decembru predloži izmene Uredbe TEN-E, uključujući potencijalno uključivanje na PCI listu infrastrukturnih projekata vodonika, niskog ugljenika, kao i gasa i električne energije.

Lideri EU takođe su smanjili predloženih 100 milijardi evra za program Horizon Europe za istraživanje i inovacije na 75,9 milijardi evra. Horizon Europe uključuje poseban klaster koji je usmeren na istraživanje klime, energije i mobilnosti.

Stavovi čelnika EU o fondu za oporavak i budžet nisu obavezujući i moraju biti uključeni u zakonodavstvo kako bi stupilo na snagu.

Činjenice: Koliko je "zelen" sporazum o oporavku EU?

BRISEL - Čelnici Evropske unije sklopili su u utorak, 21. jula sporazum o ogromnom stimulativnom paketu za koji je Evropska komisija navela da će, u ekonomskom oporavku Evrope od pandemije koronavirusa, omogućiti ključnu ulogu borbi protiv klimatskih promena.

Klimatski aktivisti rekli su da je konačni dogovor - budžet EU u iznosu od 1,074 biliona evra za 2021-27, plus fond za oporavak od 750 milijardi evra - mešovita vreća, s velikim iznosima namenjenim zelenim ulaganjima, ali smanjenjem ključnih klimatskih programa i nedovoljnim pravilima za osiguranje da gotovina neće ići u pravcu podrške ulaganjima u zagađujuće sektore.

Ovo su klimatski elementi sporazuma:

30% U KLIMATSKA ULAGANJA

Dogovor predviđa izdvajanje 30 posto celokupnog paketa za zaštitu klime i kaže da sva potrošnja mora doprineti ciljevima EU za smanjenje emisije.

Time bi skoro 550 milijardi evra moglo biti utrošeno na klimu tokom 2021-27. - ogromna svota, ali daleko ispod 2,4 biliona evra za istraživačke investicije za koje kažu da su potrebni da bi se ispunili klimatski ciljevi EU.

FOND PRAVEDNE TRANZICIJE

Glavni EU fond za zemlje koje moraju da se oslobode dominantnog oslanjanja na fosilna goriva dobio je 17,5 milijardi evra - manje od polovine onoga što je ranije predloženo. Razvodnjeni su i uslovi za pristup njemu.

Zemlje koje se nisu obavezale na opšte-EU cilj da postanu "klimatski neutralne" do 2050. godine dobiće samo polovinu svog udjela u Fondu pravedne tranzicije.

Prethodni predlozi primoravali bi zemlje da se obavežu na klimatsku neutralnost na nacionalnom nivou - ali zvaničnici EU-a rekli su da je to "crvena linija" za Poljsku, zemlju drastično oslonjenu na uglj za koju se očekuje da će dobiti najveći deo novca.

Novac je takođe srezan u InvestEU i Horizon Europe, dva programa namenjena održivim ulaganjima, jer su čelnici EU time napšrvali ustupak štedljivim severnim članicama.

ZELENI POREZI

Novi zeleni porezi pomoći će popunjavanju blagajni EU, s opšte-EU porezom na nericiklirani plastični otpad koji je planiran za sledeću godinu.

Plan za postavljanje nameta na zagađujući uvoz trebalo bi da bude spreman do 2023. godine, a šema kojom bi se koristili prihodi na tržištu ugljenika za prikupljanje sredstava EU biće naknadno razmatrana.

TROŠKOVI OBEZBEĐENJA

U sporazumu nije navedeno koja će se pravila primenjivati kako bi se osiguralo da finansijska sredstva idu za klimatske šeme, a neke članice Evropskog parlamenta - koje moraju odobriti paket - odbile su podršku bez zaoštavanja uslova za blokiranje investicija u zagađujuće sektore.

"Previše je stvari koje još trebaju poboljšanja", rekao je holandski zastupnik Zelenih Bas Eickhout. "Dogovor još nije gotov."

Fazno napuštanje uglja

Cilj zemalja da se oslobode uglja do 2030. ili ranije

- Donele odluku o napuštanju uglja ili već bez uglja
- Odluka o napuštanju uglja se očekuje ili u toku rasprava
- Napuštanje uglja se još ne razmatra

Tabela iz 2018.

Evropa ubrzano napušta ugalj – analize

BRISSEL - Evropsko napuštanje uglja u proizvodnji električne energije se ubrzava, pokatuju podaci objavljeni 22. jula, prenosi *Reuters*.

Obnovljivi izvori energije prvi su put u 2020. godini preuzeli ulogu vodećeg izvora, proizvodeći 40% električne energije u Evropskoj uniji, dok su fosilna goriva ostvarila 34%, navodi nezavisni think-tank Ember u izveštaju za prvu polovinu godine.

EMBER
COAL TO CLEAN ENERGY POLICY

U Španiji je proizvodnja struje iz uglja smanjena za 58% u prvih šest meseci godine, čak i pre nego što je polovina preostalih termoelektrana zatvorena u junu jer više nisu ispunjavali pravila EU o emisijama.

Nalaze Embera potvrdili su i analitičari Global Energy Monitora, predviđajući rekordnu stopu zatvaranja na globalnom nivou u 2020. godini.

Brzina zatvaranja elektrana u Španiji, sa 69% TE na ugalj koji će biti zatvoreni između 2020. i 2021., nema presedana i ukazuje na sve nekonkurentniju ekonomiju uglja, rekla je direktorka programa Global Energy Monitor Kristina Širer (Christine Shearer).

Sa dodatnim efektima pandemije COVID-19 u Portugaliji je proizvodnja električne energije iz uglja pala za 95% u prvoj polovini 2020. godine, pokazuju nalazi Embera.

Holandija, Austrija i Francuska zabeležile su smanjenje od preko 50%. Švedska i Austrija zatvorile su svoje poslednje pogone na ugalj u martu.

U Nemačkoj je proizvodnja električne energije iz uglja pala za 39%, pa je ta zemlja prvi put prepustila poziciju lidera Poljskoj, koja sada proizvodi toliko električne energije iz uglja koliko preostalih 25 zemalja EU zajedno.

Svih pet zemalja EU bez jasnog plana zatvaranja svojih elektrana na ugalj nalaze se u centralnoj i istočnoj Evropi, navode iz energetskog konsultanta *Energy Aspects*.

Države EU za vreme krize trošile više na fosilna goriva nego na čistu energiju

BRISSEL - Francuska, Nemačka i Italija zajedno su potrošile 44 milijarde dolara na fosilna goriva tokom krize coronavirusa, u poređenju s 29 milijardi dolara za čistu energiju, prema novim podacima objavljenim u sredu (15. jula).

Od početka pandemije, vlade G20 odobrile su 151 milijardu dolara za podršku fosilnim gorivima, dok je samo 99 milijardi dolara posvećeno čistoj energiji, navodi se u istraživanju.

Podatke, objavljene na novoj web stranici **Energy Policy Tracker**, je sakupilo 14 organizacija, uključujući Međunarodni institut za održivi razvoj, Univerzitet Columbia i Institut za zaštitu životne sredine iz Stokholma.

Tracker energetske politike će objavljivati nedeljne novosti o tome koliko se javnog novca troši na zagađenje, kao i na čistu energiju.

Evropska komisija suspendovala je za vreme pandemije stroga pravila EU koja su sprečavala izdvajanja javnih sredstava za fosilna goriva. Do početka maja, izvršna vlast EU odobrila je više od 1,9 biliona evra nacionalnih šema podrške, bez nametanja bilo kakvih zelenih uslova vladama država članica, prenosi **Euractiv**.

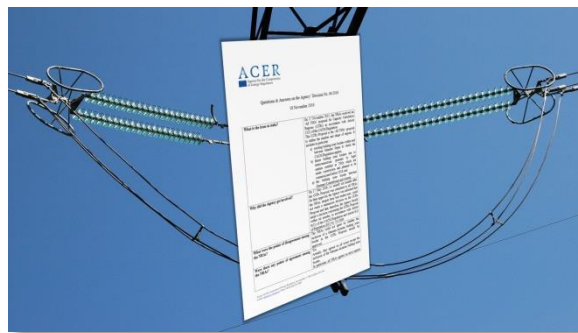
Velike kompanije koje primaju vanredna gotovinska sredstva za vreme krize COVID-19 moraće da izveštavaju o tome kako koriste novac poreskih obveznika, ali neće biti u obavezi da troše na "ozelenjivanje" svog poslovanja, prenosi **Energy Policy Tracker**.

ACER 8. oktobra odlučuje o zonama trgovanja električnom energijom

BRISSEL - Evropska Agencija za saradnju energetske regulatora ACER trebalo bi do 8. oktobra da odluči kojoj od evropskih zona za trgovanje električnom energijom i vezanih metodologija je potrebno preispitivanje ukoliko to dopuste ograničenja izazvana korona virusom, prenosi **Global Platts**.

Promena zona trgovanja električnom energijom - bilo spajanjem u veće ili deljenjem na manje - politički je osetljivo pitanje, jer utiče na cene unutar zone i protok energije između zona.

Odlukom ACER-a utvrdiće se kako formalno EU telo operatora prenosnog sistema električne energije Entso-e sprovodi pregled zona trgovanja predviđenim uredbom EU o tržištu električne energije. Ovo je deo EU paketa o čistoj energiji koji je usvojen 2019. godine.

Entso-e mora izraditi reviziju u roku od 12 meseci od odluke ACER-a, tj. do oktobra 2021. godine.

Ako se tim pregledom utvrdi "strukturalna zagušenost", uredbama EU o tržištu električne energije predviđeno je da nacionalne vlade ili promene konfiguraciju zone trgovanja ili naprave plan kako da smanje ova zagušenja.

"Ovaj pregled je jedan od ključnih instrumenata [zakonodavstva EU] o čistom energetsom paketu za efikasno rešavanje zagušenja mreža", saopšteno je iz ACER-a.

ACER mora doneti odluku s obzirom da nacionalni regulatori EU nisu uspjeli da postignu jednoglasnu odluku o predlozima Entso-e, čak i pošto ih je Entso-e preradio i ponovo podneo u februaru 2020. godine.

Neslaganje oko Nemačke

Predlozi Entso-e nisu sadržavali preporuke za region Centralne Evrope, nakon što uključeni operateri prenosnih sistema nisu uspjeli da dogovore zajednički pristup. Operatori su razmotrili spajanje austrijske i nemačko-luksemburške zone, kao moguće podele nemačko-luksemburške zone u dve ili tri zone trgovanja.

Operatori su se usprotivili spajanju nemačko-austrijske zone tvrdeći da će se time povećati neplanirani tokovi električne energije kroz druge zone trgovanja. To bi otežalo ostalim zonama

davanja ponuda u skladu sa zahtevima EU regulative tržišta električne energije da 70% prekograničnih kapaciteta bude dostupno za trgovanje.

Neki OPS-ovi su takođe smatrali da nije pravo vreme za razmatranje alternativnih konfiguracija zona trgovanja dok nacionalne vlade rade na akcijskim planovima za borbu protiv strukturalnih zagušenja, kako to zahteva uredba EU o tržištu električne energije.

To bi imalo „ozbiljan, ali još uvek nepoznat uticaj na buduću elektroenergetsku mrežu i tržište električne energije“, saopštio je Entso-e u svojim februarskim predlozima.

Šansa za uštedu milijardi

ACER je kritikovao prvi Entso-e-ov pregled zona trgovanja, objavljen 2018. godine, koji nije uspeo da utvrdi dali i koje zone zahtevaju promene, ocenjujući da je ovaj neuspeh očigledna posledica metodoloških i vladinih propusta".

Agencija je u 2018. godini procenila da bi EU mogla postići bruto socijalne beneficije do 5 milijardi eura godišnje menjajući svoje zone trgovanja električnom energijom kako bi poboljšala integraciju tržišta i povećala prekograničnu trgovinu.

EFET traži obezbeđenje likvidnosti tržišta u planovima za zone trgovanja

BRISEL - Promena zona trgovanja električnom energijom - bilo spajanjem na veće ili deljenjem na manje - politički je osetljivo pitanje, jer utiče na cene unutar zone i protoke električne energije između zona, saopšteno je iz Evropskog udruženja trgovaca energijom (EFET).

EFET tvrdi da bi svaki pad likvidnosti ili konkurencije povećao hedžing troškove korisnika, umanjivši sveukupnu zaradu.

Najbolji način za merenje troškova hedžinga, odnosno zaštite od promena cena, je procena ex-ante premija za rizik, navode iz Udruženja.

EFET takođe želi veću analizu tržišne efikasnosti za unutarnevnu i balansnu efikasnost tržišta, s obzirom na to da su ta tržišta sve važnija kako se povećavaju količine obnovljive energije.

Drugi ključni zahtev je provera koliko je lako učesnicima na tržištu da hedžuju i trguju pre i posle bilo kakve promene zona trgovanja, za sve vremenske okvire.

EFET želi da mrežni operateri projektuju likvidnost u različitim konfiguracijama zona trgovanja, a zatim provere efekte promena.

ACER: Tri odluke za EU tržišta balansiranja električne energije

LJUBLJANA - Agencija za saradnju regulatora u oblasti energetike (ACER) objavila je 16. jula tri odluke u skladu s uredbom EU-a kojom se uspostavlja Smernice o balansiranju tržišta električne energije, usklađujući rešenja i podstičući jedinstveno EU balansno tržište.

Prva odluka odnosi se na metodologiju za klasifikaciju svrha aktivacije balansiranja energetske ponuda. Metodologija pruža opis i pravila za sve moguće svrhe aktivacije, pružajući isti nivo transparentnosti prilikom aktiviranja balansnih ponuda za energiju širom Evrope. Druga uspostavlja metodologiju za zajednička pravila za rešenje sporova između operatora prenosnih sistema (TSO-a) za sve predviđene razmene. Ovo bi trebalo da osigura načela određivanja cene za nagodbu između pružalaca usluga balansiranja i TSO-a.

Treća odlučuje o metodologiji daljeg preciziranja i usklađivanja rešenja neravnoteže. Nagodba za neravnoteže obezbeđuje da troškovi bilo kojeg manjka ili viška električne energije, koju svaki TSO kupuje ili prodaje kao balansnu električnu energiju, padnu na teret učesnika na tržištu koji su uzrokovali neravnotežu.

U slučaju viška, učesnik na tržištu koji podržava sistem trebalo bi da za to bude isplaćen.

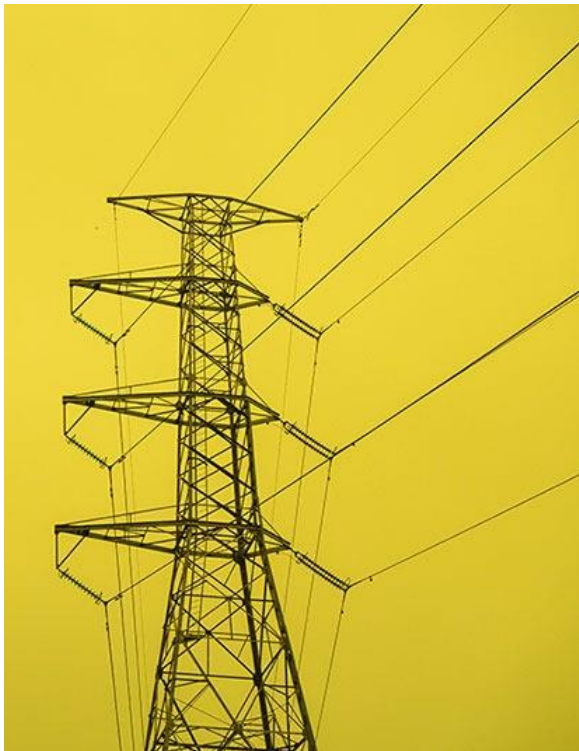
Nova metodologija osigurava doslednu primenu procesa pokrivanja neravnoteže u državama članicama. Primena ovih pravila širom Evrope podstiče učesnike na tržištu da isporuče električnu energiju koju su kupili ili prodali. Time se povećava ukupna efikasnost elektroenergetskog sistema u korist krajnjih potrošača, saopšteno je iz ACER-a.

Odluke [OVDE](#)

Tržišta kapaciteta moraju biti otvorena za prekogranično učešće

AMSTERDAM - Elektranama u Holandiji trebalo bi omogućiti da konkurišu za materijalne količine kapaciteta u mehanizmu predloženog belgijskog tržišta kapaciteta, čak i ako nisu povezane posebnim dalekovodom, rekao je 20. jula za **S&P Global Platts** predstavnik holandskog operatora prenosnog sistema (OPS), Tennet Anton Tjindink.

Prema propisima EU o paketu čiste energije, tržišta kapaciteta moraju biti otvorena za prekogranično sudelovanje, rekao je Tjindink.

Evropska regulatorna agencija za energetiku ACER konsultuje se o tehničkim pravilima kako bi provajderi kapaciteta mogli da učestvuju u mehanizmima kapaciteta izvan svoje zemlje.

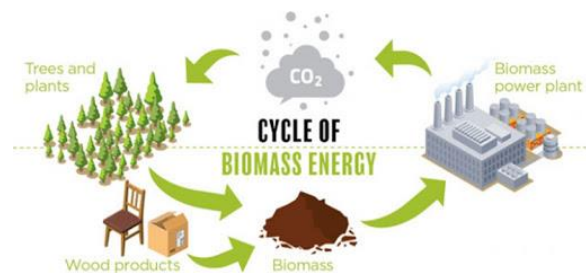
ACER je zatražio komentare na pomenuta pravila od udruženja evropskih OPS, Entso-e.

Pravila uključuju kako izračunati maksimalni ulazni kapacitet za strane provajdere i kako podeliti prihode od dodele ulaznih kapaciteta.

Dostupnost interkonekcije od Holandije do Belgije verovatno je dobra, što sugerise da bi bilo kakvo smanjenje holandskih kapaciteta do raspoloživih prekograničnih kapaciteta moglo biti minimalno, rekao je Tjindink.

Holandija odlučila: Protiv sagorevanja biomase za proizvodnju energije

HAG - Holandija bi trebalo što pre da ukine korišćenje biomase za proizvodnju električne energije, navodi savetodavni odbor holandske vlade u izveštaju predstavljenom početkom ovog meseca, prenosi **Euractiv**.

Biomasa je „neophodan“ resurs za kružnu ekonomiju, ali sagorevanje je rasipno. To je glavna poruka izveštaja Društveno-ekonomskog saveta (SER), nezavisnog savetodavnog odbora holandske vlade sastavljenog od preduzetnika, zaposlenih i nezavisnih stručnjaka.

Trajno proizvedena biomasa previše je oskudna da bi se nastavila koristiti za proizvodnju toplotne ili električne energije, za koju postoje druge nisko-ugljične i obnovljive alternative, navodi se u izveštaju.

ACER: Nema interesovanja tržišta za ulaganje u širenje gasne mreže

LJUBLJANA - Učesnici na tržištu nisu zainteresovani za širenje gasovodnih mreža u Evropskoj uniji prema izveštaju koji je 23. jula objavila EU Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER).

Kako bi postigla bolje integrisana tržišta gasa, EU je 2017. uvela postupak prepoznavanja svake dve godine tržišne potražnje za dodatnim kapacitetom od strane operatora prenosnih sistema (OPS-ovi).

ACER je analizirao vezane projekte započete u prvom dvogodišnjem periodu i uključio ažuriranje virtuelnih tačaka interkonekcije radi boljeg upravljanja prekograničnim gasnim kapacitetima.

Nijedan od projekata koji ispunjavaju kriterijume procesa nije privukao dovoljno interesovanja potencijalnih korisnika da prođe ekonomski test koji određuje njihovu ekonomsku održivost.

Nepostojanje interesa ukazuje da učesnici na tržištu smatraju da trenutni kapaciteti ispunjavaju njihove buduće potrebe, konstatuje ACER.

„S obzirom na Zeleni dogovor - čiji je cilj postizanje klimatske neutralnosti Evrope do 2050. godine, biće još važnije zasnovati širenje kapaciteta gasovodne mreže na snažnoj identifikaciji potreba tržišta“, naglašava ACER u izveštaju.

Virtuelne interkonekcijske tačke

Izveštaj takođe dopunjuje podatke o virtuelnim tačkama povezivanja, koje pojednostavljaju model ulaska i izlaska smanjujući broj fizičkih tačaka na kojima se može rezervisati kapacitet između dva tržišta, umesto da nude kapacitete u jednoj tački.

Broj virtuelnih mesta znatno se povećao od prvog ACER-ovog izveštaja o tom pitanju u 2016. godini: sa tri operativne virtuelne tačke tada, na 16 širom Evrope. Buduće virtuelne tačke povezivanja mogu se uspostaviti na granicama EU i susednih država poput Ukrajine, gde je prijava dobrovoljna.

Konsultacije u EU o promeni sistema oporezivanja energije

BRISEL - Evropska komisija traži mišljenja o tome kako da ažurira EU pravila o oporezivanju energije kako bi ih uskladila s ciljem bloka da bude CO2 neutralan do 2050. i smanji implicitne subvencije za fosilna goriva, piše 27. jula *S&P Global Platts*.

Ako se eventualno uvedu, poreske promene bi mogle imati veliki uticaj na potražnju za dizelom, benzinom, biogorivima, prirodnim gasom, električnom energijom i vodonikom u transportu, na primer, promenom relativnih troškova različitih goriva.

EK navodi da je više od 75% emisija gasova efekta staklene bašte u EU izazvano korišćenjem energije, uključujući električnu energiju.

Komisija stoga želi da revidira trenutne minimalne poreske stope za drumski prevoz, koje favorizuju dizel iznad benzina i fosilna goriva nad alternativama s nižim udelom ugljenika kao što su biogoriva i obnovljiva električna energija.

To je zato što EU direktiva o oporezivanju energije iz 2003. oporezuje goriva prema volumenu, a ne prema energetsom sadržaju.

EK predviđa da će električna vozila do 2050. imati 50% do 80% udela u klimatsko neutralnom scenariju.

Direktiva iz 2003. ne uključuje posebnu odredbu o električnoj energiji koja se koristi za transport, pa EK traži mišljenje hoće li uvesti posebnu nisku stopu, ili izuzeće, ili ništa ne menjati. Direktiva takođe ne uključuje poseban poreski tretman za goriva s niskim udelom ugljenika, kao što je vodonik, koji EK želi da promoviše u teško dekarbonizirajućim sektorima kao što su prerada nafte, proizvodnja čelika i teška vozila.

EK traži stavove o tome kako oporezivati vodonik, na primer, kao gorivo za transport, gorivo za grejanje i / ili kao sirovinu za e-goriva ili industrijske procese. Takođe traži stavove o oporezivanju utečnog prirodnog gasa i komprimovanog prirodnog gasa kao nisko-ugljenične alternative benzinu, dizelu i uglju/lignitu.

EK traži stavove o promeni poreza na potrošnju energije u teškoj industriji, unutar i izvan EU sistema trgovanja emisijama.

Takođe želi da preispita poreske olakšice za avio i brodska goriva. Na primer, predlaže direktno oporezivanje kerozina i drugih avio goriva za letove unutar EU i/ili uvođenje poreza na avionske karte zasnovanog na daljini leta.

Šta sledi:

Javne konsultacije otvorene su do 14. oktobra, a rezultati će ući u formalni zakonodavni predlog EK koji se očekuje u junu 2021. godine.

Nacionalne vlade EU27 moraju se jednoglasno dogovoriti o svim izmenama direktive iz 2003., što znači da svaka vlada ima pravo veta. To znatno otežava dogovor o izmenama, jer je EK još 2011. godine predložila nove minimalne stope poreza na energiju na temelju emisija CO2 i sadržaja energije, a ne količina. Taj potez nije uspeo da dobije jednoglasno odobrenje i EK ga je na kraju povukla.

Prihodi od poreza na energiju učestvuju sa oko 3%-5% u budžetima nacionalnih vlada EU, tako da promene mogu direktno uticati na to koliko vlade moraju potrošiti.

EK želi da se se izjašnjava o ovom pitanju prebaci sa jednoglasja na kvalifikovanu većinu kako bi lakše dogovorila promene.

Vašington aktivira sankcije protiv Severnog toka 2 i Turskog toka

ZUG, VAŠINGTON - Operator izgradnje gasovoda Severni tok 2 priznao je 20. jula da bi projekat mogao biti blokiran, ako Vašington aktivira nove sankcije koje je prošle nedelje najavio državni sekretar Mike Pompeo.

Ako budu nametnute, sankcije bi mogle direktno pogoditi više od 120 kompanija iz više od 12 evropskih zemalja. "Blokirale bi investicije od oko 700 miliona evra za završetak cevovoda", rekao je portparol kompanije Nord Stream AG. "Te sankcije bi takođe potkopale ulaganja od oko 12 milijardi evra u energetska infrastrukturu EU", rekao je.

Pompeo je prošle nedelje najavio da administracija ukida stare "dedine" klauzule koje su spasile firme uključene u izgradnju gasovoda Severni tok 2 i Turski tok 2 od sankcija odobrenih CAATSA - Zakonom o suprotstavljanju američkim suparnicima.

Ovaj potez otvara vrata američkim ekonomskim i finansijskim kaznama koje će biti izrečene bilo kojoj evropskoj ili drugoj stranoj kompaniji,

uključujući one koje su radile na gasovodima pre usvajanja CAATSA i prethodno bili izuzeti od kazne.

Korak od srede prati napredak Kongresa ka usvajanju zakonodavstva kojim se predviđa uvođenje sankcija koje je odobrila CAATSA. Senat je već jednoglasno uvrstio obavezne sankcije Severnom toku 2 u svoju verziju novog Zakona o odobravanju nacionalne odbrane (NDAA) i očekuje se da će Dom slediti taj postupak.

Pretnja od srede u primenjuje se na drugu liniju Turskog toka, napominje Associated Press.

Agencija **Platts** međutim napominje da su sve sankcije koje se uvode pod uslovima CAATSA zakonodavstva diskrecione i mogu se aktivirati tek nakon koordinacije s američkim "saveznicima".

Gazprom International Projects preuzeo udeo u Nord Stream AG

ZUG (Švajcarska) - Ruski gasni gigant Gazprom prebacio je svojih 51% udela u kompaniji Nord Stream AG, operatoru gasovoda Severni tok, na svoju podfirmu Gazprom International Projects, navodi se u izjavi kompanije u četvrtak.

Pomenuta podfirma Gasproma osnovana je u martu ove godine, javlja agencija **Prime news**.

Promptne reakcije Rusije, Nemačke, EU

MOSKVA, BERLIN - Portparol Kremlja Dmitrij Peskov je dan posle objave državnog sekretara Pompea rekao da pretnja Vašingtona predstavlja "nelojalnu konkurenciju. Ponovio je da svojom pretnjom SAD pokušavaju naterati Evropljane da, umesto ruskog gasa, kupuju skuplji američki LNG.

Odgovarajući na pretnju Vašingtona, nemački ministar spoljnih poslova Heiko Maas rekao je da "najavom mera koje će sankcionisati i evropske kompanije, američka vlada pokazuje nepoštovanje suverenog prava Evrope da odlučuje gde i na koji način se snabdeva energijom".

"Evropska energetska politika izrađuje se u Evropi, a ne u Vašingtonu. Jasno odbacujemo ekstrateritorijalne sankcije", dodao je Maas..

Visoki predstavnik EU, Josep Borrell izrazio je „duboku zabrinutost“ zbog rastuće prtimene američkih sankcija protiv evropskih kompanija i interesa.

Austrijsko ministarstvo spoljnih poslova saopštilo je odbacuje američke pretnje uvođenjem ekstrateritorijalnih sankcija protiv Severnog toka 2, a Francuska je otišla i korak dalje zahtevajući reakciju EU .

"Vreme je da Evropa potvrdi svoju moć. Ne može tolerirati takav napad na svoj energetska suverenitet", rekao je 17. jula Claud Kern, izvestilac Odbora francuskog Senata za evropska pitanja.

Seveni tok 2 nema odgovor na pravilo pristupa treće strane

LONDON - Realizatori projekta Severni tok 2 mogu do 30. jula da podnesu žalbu na presudu Generalnog suda EU protiv dopuštanja ovom ruskom gasovodu izuzeća od pravila pristupa trećim stranama, piše u sredu **ICIS**.

Severni tok 2 tražio je od suda da ukine odluku o primeni propisa EU o pristupu i razdvajanju na cevovode koji se povezuju sa Unijom iz zemalja nečlanica.

U presudi je sud naveo da bi konzorcijum Nord Stream 2 mogao zatražiti izuzeće od nemačkog eneretskog regulatora BNetzA.

U maju je BNetzA odbio izuzeće za Severni tok 2 od pravila pristupa trećim stranama, na šta su operatori projekta u junu podneli žalbu Višem sudu pravde u Dizeldorfu.

Sud u Dizeldorfu može tražiti od vrhovne EU pravne instance, Suda pravde, da donese odluku o valjanosti izmenjene direktive o gasu, izjavila je Katja Yafimava istraživačica Oxford Energy Institute. Ako se izmene direktive utvrde kao valjane, moguće je da će nemački sud obvezati BNetzA da utvrdi regulatorni režim koji će umanjiti negativnost direktive na Severni tok 2, dodala je Yafimava.

Agata Loskot-Strachota, stariji kolega Centra za istočne studije, rekla je da odluka Generalnog suda EU ograničava prostor za manevar, jer se programeri projekta sada moraju baviti isključivo nemačkim institucijama. Rekla je: "To nekako stavlja u središte Nemačku i nemačke odluke, a kako je slučaj već vrlo kontroverzan, ne bih očekivala bilo kakve kontroverzne poteze BNetzA."

Ukrajina protiv formule cene za američki LNG

KIJEV - Ukrajinska državna gasna kompanija Naftogaz navodno se protivi formuli cene za američki utečnjeni prirodni gas u pregovorima o dugoročnom ugovoru, piše u ponedjeljak *Financial Tribune* pozivajući se na upućene izvore. Oni, doduše, ukazuju da za sada nema ni dovoljno infrastrukture spremne za isporuku američkog LNG-a iz Poljske u Ukrajinu.

Razgovori između kompanije Louisiana Natural Gas Exports i Naftogaza zaustavili su se, navodno, jer se ukrajinska firma ne slaže s predlogom američke kompanije da cena LNG-a u 20-godišnjem ugovoru bude povezana s onom na američkom distributivnom čvorištu Henri Hab (Henry Hub), bez ikakvog odnosa na evropske cene gasa, ističu analitičari.

U maju je vlada Ukrajine, koja želi da se oslobodi zavisnosti od ruskog gasa, odobrila plan uvoza LNG-a iz Sjedinjenih Država. Prema memorandumu koji je vlada odobrila, Ukrajina bi uvozila najmanje 5,5 milijardi kubnih metara LNG-a godišnje.

Nema gasa za gasovod BRUA bez aktiviranja rumunskog projekta

BUKUREŠT - Rumunski operator gasne mreže Transgaz verovatno će ove godine završiti radove na gasovodu koji podržava Evropska unija, ali ako ne bude napretka u eksploataciji velikih rezervi prirodnog gasa u crnomorskom podmorju te zemlje gasovod će ostati neiskorišćen, rečeno je za *Reuters* iz tamošnje energetske regulatorne agencije.

Gasovod koji, uz ulaganje od 480 miliona evra, treba da poveže Bugarsku, Rumuniju, Mađarsku i Austriju (BRUA) moći će da transportuje 1,75 milijardi kubnih metara gasa godišnje u prvoj fazi. „Nadamo se da će BRUA biti gotova ove godine, ali pošto nismo rešili proizvodnju gasa iz Crnog mora, pitam se šta ćemo transportovati ovim cevovodom“, rekla je Maria Manicuta iz energetske regulatorne agencije ANRE na konferenciji Focus Energetic.

Nekoliko proizvođača gasa potrošilo je godine i milijarde dolara pripremajući se za eksploataciju rumunskog gasa iz Crnog mora, ali ih je razvoj projekata blokirala politika ograničenja cena, visokih poreza i ograničenja izvoza koje je donela prethodna vlada levog centra. Sadašnja manjinska vlada centra poništila je neke od promena, ali potencijalni investitori još čekaju promene poreske politike za offshore projekte, piše *Reuters*.

U januaru američki naftni majors Exxon Mobil potvrdio je da razmatra izlazak iz dugo vremena zamrznutog projekta Neptun Deep offshore koji treba da razvija zajedno s rumunskim OMV Petrom, koji je pod većinskim vlasništvom austrijskog OMV-a. Petrom navodi da ostaje u poslu pod uslovom da se utvrde poreske izmene.

Bugarska potvrdila rok za završetak Balkanskog toka

MOSKVA - Bugarske vlasti uverile su Rusiju da će gasovod Balkanski tok, 474 km dug produžetak rusko-turskog Turskog toka, biti završen po planu, do 1. januara 2021, izjavio je u četvrtak za *Sputnjik* direktor Četvrtog evropskog odeljenja ruskog ministarstva spoljnih poslova Jurij Pilipson.

"Izgradnja drugog ogranka Turskog toka na teritoriji Bugarske ide kako je planirano i, kako kažu partneri, biće završena do 1. januara 2021. Premijer Bojko Borisov lični kontrolni radove na projektu, redovno posećujući gradilišta", izjavio je Pilipson.

U januaru je bugarska ministarka energetike Temenuška Petkova rekla da njena zemlja namerava da zameni polovinu uvoza gasa iz Rusije azerbejdžanskim i utečnjenim prirodnim gasom.

Međutim, prema Pilipsonu, Bugarska ne može da smanjuje ruski uvoz gasa bez pravnih i ekonomskih posledica, jer je dugoročni ugovor između Gazproma Exporta i Bulgargasa na snazi do 2025. godine.

Pripreme za izgradnju nuklearne elektrane Belene takođe se nastavljaju, uprkos trenutnoj pandemiji koronavirusa, dodao je ruski diplomata. U junu su ruski Rosatom, francuski Framatome i američki General Electric potpisali memorandum o saradnji u izboru strateškog investitora za nuklearnu elektranu.

Turska srezala uvoz ruskog gasa, utrostručila kupovine LNG-a

ISTANBUL – Počev od 27. jula, po drugi put u dva meseca, biće zaustavljen protok gasa kroz gasovod Turski tok, javlja *Interfax* pozivajući se na državnu tursku kompaniju Botas koja je kupac ruskog gasa novim cevovodom pokrenutim u januaru.

Gasovod će biti u prekidu dve nedelje - do 10. avgusta. Službeni

razlog su radovi na popravci

koje je izveo Botas, ali *Reuters* navodi da je problem nedostatak potražnje. Prema podacima iz prvog tromesečja, Turska je smanjila kupovinu ruskog gasa za 70% u odnosu na 2019. i gotovo 14 puta u odnosu na brojke od pre 2 godine.

Reuters piše da Turska zamenjuje ruski gas utečnjenim prirodnim gasom (LNG), „koji se u izobilju isporučuje na evropsko tržište i mnogo je jeftiniji“. Uvoz LNG-a u Tursku porastao je za 300%.

U maju su spot cene na najvećim evropskim čvorištima gasa pale na 40-45 dolara za 1.000 kubnih metara. Oporavak u junu na 72 dolara nije dugo trajao, a u julu su kotacije ponovo pale.

Krajem prošle sedmice cena „unapred“ na holandskoj trgovačkoj platformi TTF pala je na 67 dolara za hiljadu kubnih metara. Gasprom pokušava da skuplje proda gas, koristeći ugovore sa velikim kašnjenjem isporuka - za narednu zimu ili narednu godinu.

Ali nemoguće je zadržati izvozne cene u zoni probijanja: krajem juna, u proseku, hiljadu kubnih metara gasa iz Rusije otišlo je u Evropu za 94 dolara, što je niže od tačke profitabilnosti Gazproma, koju Fitch procenjuje na 105 dolara.

Grčka udvostručila uvoz LNG-a

ATINA - Grčki uvoz LNG-a gotovo se udvostručio na godišnjem nivou u prvoj polovini 2020. godine, jer je jeftini spot LNG - posebno američki - smanjio uvoz ruskog gasa, pokazuju podaci S&P Global Platts Analitike objavljeni u sredu.

Prema tim podacima, isporuke regasifikovanom LNG-a u Grčku u tom periodu dostigle su 1,9 milijardi kubika (Bcm), gotovo dvostruko više od uvoza u prvoj polovini 2019. godine.

U isto vreme, prema podacima Gasproma, prodaja ruskog gasa Grčkoj u prvom kvartalu pala je za 7%, na 690 miliona kubika. Grčka potražnja za gasom bila je prošle godine oko pet Bcm.

Vodeći svetski naftni majors prv put postavili ciljeve smanjenja CO2

LONDON - Grupa vodećih svetskih naftnih kompanija, uključujući Saudi Aramco, kineski CNPC i Exxon Mobil, prvi put je odredila ciljeve smanjenja svojih emisija gasova staklene bašte u proizvodnji, piše **Reuters**.

Iz krugova ekoloških **organizacija** međutim stigla je reakcija da cilj koji je postavilo 12 članica Klimatske inicijative za naftnu i gas (OGCI) znači da se apsolutne emisije mogu povećavati kako bude rasla proizvodnja.

Članovi OGCI-a složili su se da će smanjiti prosečni intenzitet ugljenika u njihovoj agregiranoj proizvodnji nafte i gasa na između 20 kg i 21 kg ekvivalenta CO2 po barelu ekvivalenta nafte (CO2e/boe) do 2025. godine, s kolektivne početne vrednosti od 23 kg CO2e / boe u 2017. godini, navodi se u saopštenju grupacije.

OGCI uključuje BP, Chevron, CNPC, Eni, Equinor, Exxon, Occidental Petroleum, Petrobras, Repsol, Saudi Aramco, Shell i Total, koji zajedno čine preko 30% svetske proizvodnje nafte i gasa.

Londonska thinktank ekološka organizacija **Carbon Tracker** konstatovaka je da se „industrija nafte i gasa nikada i ne može smatrati usklađenom sa pariskim ciljevima kada poslovni planovi pretpostavljaju stalna globalna ulaganja u proizvodnju fosilnih goriva s apsolutnim granicama“.

Neki članovi OGCI-ja već premašuju ili planiraju prekoračiti zajednički cilj. Na primer, Saudi Aramco, vodeći svetski izvoznik nafte, imao je intenzitet ugljenika od 10,1kg CO2e / boe u 2019. godini, pokazao je njegov godišnji izveštaj. Norveški Equinor želi da do 2025. smanji svoj intenzitet CO2 na ispod 8kg / boe.

Uskoro prve aukcije za premije za biomasu i biogas u Hrvatskoj

ZAGREB - Hrvatska planira da do kraja godine održi aukcije za premije za proizvodnju obnovljive energije iz biomase i biogasa, dok su za sledeću godinu planirana nadmetanja za vetroelektrane i solarne elektrane, najavio je Tomislav Ćorić, ministar zaštite životne sredine i energetike.

Do kraja godine planirane aukcije za postrojenja male snage na biomasu i biogas.

Nedavno je uveden model premija koji je pravedniji jer će proizvođači konkurisati jedni drugima, a s druge strane država će omogućiti sigurnost njihovih projekata, dodao je ministar.

On je do kraja godine najavio održavanje aukcija kojima će se afirmisati proizvodnja energije iz biomase i biogasa i to u postrojenjima male snage.

Sledeće godine očekuju se aukcije za solarne elektrane i vetroparkove i to veće snage

Sledeće godine će Vlada Hrvatske otvoriti i aukcije za proizvodnju energije većih snaga iz solarne energije i energije vetra, što predstavlja priliku i za energetske velike kompanije poput HEP-a, čiji smer

u obnovljivim izvorima energije podržava hrvatska vlada, istakao je Ćorić, a preneo sajt Ministarstva.

Ranije procene govore da bi uvođenje aukcija i premija moglo da pokrene ulaganja od 1,6 milijardi evra.

Novac iz EU za energetske tranziciju

On je, međutim, istakao da Hrvatska neće zanemariti tranzicijska rešenja poput gasa, pa će izgraditi LNG terminal na Krku.

Ćorić veruje da će i INA ići u tom smeru, o čemu svedoči i ulaganje u biorafineriju u Sisku što je u skladu s Evropskim zelenim planom.

Hrvatska neće potrošiti puno novca okrećući se obnovljivim izvorima energije jer će joj to omogućiti finansijska perspektiva EU 2021-2027, dodao je ministar.

